

در اعلامه اعلامه (آراء و افکار) غز قس ادارہ
ԱՐԵՎԵԼԿ
Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK".
Galata, CONSTANTINOPLE.

ԱՐԵՎԵԼԿ

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱՃԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսի և գաղափարաբան համար 140 Դ. 6
Պոլսի և գաղափարաբան համար 70
Պոլսի և գաղափարաբան համար 40
Պոլսի և գաղափարաբան համար 20
Իրանի փոխարին փոստայի փոխ կրկնումով, 115
դրոսի փոխ 100 դրոսի հաստատված
Տեղական քաղաքային ծախսերի համար
կրկնապատկերով
Մամուլական համար պահե՛ք ձեր ուղղակի
խմբագրատունը

20 ՓԱՐՍ

ԲԱՏԱՆՈՒԿ ՆՈՐԹԵՐ

(ԲԱՐԵԿԵԼԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ)

Բանի որ Բարեկենդանի դարձար
կայապահ վարչական շրջանակին մէջ,
յուսկանկար առիթներու կը թողնուէր
ընդհանրապէս խնդիրներով զբաղել —
որինակ ինչ փոքր հասցեներ կարգ մը
հրապարակագիրներու՝ որ հայ գրա-
կանութեան գէթ ժամանակակից
պատմութիւնը սխալ չարձանագրեն
ստորագրել թերթերու մէջ, և անհա-
կան մեծութեան չվերաբերեն անանի
բանի՝ զորս իրենց ի ջրդ եւ ի հոգ-
ւոյ ծնունդէն շատ առաջ ալ կատա-
րած կընքէին ուրիշներ հատորա-
ւոր գրութեաններով։ Այլ այդ կարգի
ծրոյնազարդ խնդիրներ, որոնք
լուծուած քաղաքական են 30-40
տարի առաջ, կարծես թէ միւս գրո-
ւորու անհամար արժեք չունին օրուան
լրագրութեան մէջ, թէեւ կարենան
մասնաւոր իրենց մանրամասն փոխի ա-
նիւրազել ընթերցողներու աչքին։
Մենք չենք նախանձիր ի տես լայնա-
ժառանգ կուրծքներու և մեծազանգուած
սիրտերու, որոնք մը անհոգ մնին
անգամ... Ինչպէս թերթերու դե-
տեղերու գրական ժամանակակից
պատմութեան մէջ արժանի համար-
ձակ։ Մեր Բարեկենդանի տարմա-
ղութիւնը հազիւ կը ներք մեզ —
օգտուելով վարչական արեւաթողիկ
որ կը տեսնուան հինգ տարի առաջ
մը կատարել մեր ընթերցողներու
հետ... հին թերթերու մէջ, այն զոյգ
մը յոթերորդ զորս առիթով տուաւ
մեր նշանակելի եղբոր մը դաշտին Ա-
զարակ անուն գիւղին մէջ, կարող
երկնակամարին տակ, Եփրատայ ա-
փուլներին մօտ, մեծամասնութեան դաշտին
միակ գիւղի՝ ուր ծառերու հովանի
կը վայելէ այցելուին։

Կրնա՞նք երեւակայել աշխարհի
վրայ կէտ մը՝ որ մարդ սիրով յաճո-
տենք... ոչխար ըլլալ քան թաղա-
կան։ Պատմութիւնը անմէջ բան մը
չկարծէք... վստահ չաշխարհաբար
և գործարար խնդիրներուն չի վերա-
բերել, ոչ ալ տաղաչափական հայա-
ժանի աշխարհութեան — իրական
է բոլորովին, մինչեւ յետին նշանակա-
նաւորութիւններ, ինչպէս Կրնա՞նք
աշխարհի մէջ անանի հոգեւոր մը
ուր ոչխարութիւնը թաղականութեան
մէջ կրնա՞նք անհոգութեան հետ, ահա
կենցաղի և Ազարակի, վրայ մշտապէս,
որ տուած է մեզ կրկին... առաջինկայ
նոթին փորձութիւնը։

Ինչո՞ք ինչ առաւ մը, կէտ օրէն
մէկ ժամ առաջ հասած ենք հոս Ամա-
նուտի տաքակ արեւը դուրս թա-
փած է անհոգ կենդանի էակ տունե-
րէն և գոմերէն, յոյժ զգուշ փո-
ւոյ ու քրտնիք մէջ կ'ընենք կը
մնաք զոյգ մը բարտեղներու տակ,
գայլերին մը վրայ, զոր կը փութ հոս
մերձակայ տան տանակները ի պատիւ
հիւրերուն։ Թէ կը բերէ տան աղ-
ջիկը — մեր երկրորդ նոթին առա-
կան — և կը հրաւիրէ մեզ դեղձուկ
այլ շնորհալի քաղաքավարութեամբ։
Տանտէրը, գիւղին յոթերէն, կու-
գայ կը նստի մեր մօտ ծաղկապատիկ
տարեկին ու աղջիկ հեռացած են
արդէն Սոփրական ուղեւորները կը
փոխանակեն տանտէրին հետ, որ
գոհ ու գուարժ կ'երեւայ զմեզ հիւ-
րեկանած ըլլալուն և կը սկսի խո-
սակցութիւնը։

Երեւոյ՞ք որ ներքին կը պատ-
ճառենք ձեր...
Բարով եկաք, հազար բարով, է-
ֆենդի ջան, մեր տուն ձերն է. սանկ
հանգիստ արեւը։ Աղջիկ, գլխուս բարձր
բեր...
Տան աղջիկը, միշտ քողարկուած,
կը չալէ կը բերէ չորս հինգ բարձ և
սպիտակ այծենի մը։
— Կթա՞նք կաթ ունի՞ք, աղա ջան։
— Աղջիկ, աչք ինձի. էֆենդիներուն
կաթ բեր։

— Միշտ պատրաստ կաթ կը պահէ՞ք
օրինաւ։
— Հրամանք է, էֆենդի ջան. մեր
կաթ առաւ է, փա՛նք Աստուծոյ և ամե-
նակալին։
— Շատ ոչխար ունի՞ք։
— Երկու հարիւր յիսուն գլուխ, եւ
երկու հարիւր եօթանասուն ալ զոր գառ-
նուկ։
— Ուրիշ անասուն ալ ունի՞ք հարկաւ։
— Հրամանք է. տար զոյգ եղ ունի՞ք
մեր արօտին մէջ, քսան և հինգ կով,
տասն և ութ հորթ, տար զոմէջ, ութ-
սուն ալ մը ուլ, եօթը ձի և վեց թաղա-
կան...
— Թաղական... կը բացառենք ե-
րեքիս միւսերուն։
— Ինչ կայ ուր...
— Բայց թաղականները արօտին մէջ...
— Ինչո՞ւ չըլլին, էֆենդի ջան, հիւսիս
արածուելու ժամանակ է, թարմ խոտ
կայ։
— Թաղա խոտը աղէկ, աղա ջան, բայց
թաղական ըսածնիդ ինչ բան է որ...
— Այն, հոս արածուել կը, ցանկին
քով, կովերուն մօտ։
Եւ այն ատեն ինչ կ'ուզէք որ տե-
սած ըլլանք մեր հոս, ցանկին քով,
կովերուն հետ քիթ քիթի։ Բոլորովին
հակապատկեր մեր հասկացած թաղա-
կաններուն... տեսակ մը կենդանի-
ներ կը տեսնենք հոս, տարբեր լինու-
մի և անհոգութեան երկայնութեամբ հա-
մեմատական այն երանքի էակին՝ ո-
րուն վրայ նստած էր Յիսուս, ինչպէս
գիտէք, Երուսաղէմ մօտ՝ պատին։

Կրնա՞նք մակարեղին թէ խմած կա-
թերին մազ մնաց որ մեր քիթէն
բերնէն դուրս իւր այս չարածի
փոխանակութեան, զոր չէինք տեսած
մեր զարգիստութեան գիւղերուն մէջ,
մանաւանդ որ մեր մէջ թաղական
եղած ալ կար, թաղականացն ալ։
Մեր ընկերներէն մին, շանթի-
հարած այս գեղձուկ գրագիրութեան
գիտարարութեան ոճէն, և յայտնապէս
արտասած իր թաղականութեան հա-
պաղայ ասպարեղին խորտակման հա-
ղէպ, անմիջապէս կը հարցնէ չո՞ւ չի-
նակալին։

— Դուք հոս երկու ոտով թաղական
չունի՞ք, աղա...
— Միքէլ Ջորի (*), էֆենդի ջան, մենք
հոս չորս ոտով թաղական միայն կը
պահենք, ձեր թաղակ երկու ոտով ալ
կայ։
Ինչո՞ք չմնայ մարդուն... հասկըց-
ուեցաւ որ այս փոխաբերութիւնը
չառք էր, և իր չորս ոտով թաղա-
կաններով զմեզ անպատեւ միայն
ուր ոչխարութիւնը թաղականութեան
մէջ կրնա՞նք անհոգութեան հետ, ահա
կենցաղի և Ազարակի, վրայ մշտապէս,
որ տուած է մեզ կրկին... առաջինկայ
նոթին փորձութիւնը։

Ինչո՞ք ինչ առաւ մը, կէտ օրէն
մէկ ժամ առաջ հասած ենք հոս Ամա-
նուտի տաքակ արեւը դուրս թա-
փած է անհոգ կենդանի էակ տունե-
րէն և գոմերէն, յոյժ զգուշ փո-
ւոյ ու քրտնիք մէջ կ'ընենք կը
մնաք զոյգ մը բարտեղներու տակ,
գայլերին մը վրայ, զոր կը փութ հոս
մերձակայ տան տանակները ի պատիւ
հիւրերուն։ Թէ կը բերէ տան աղ-
ջիկը — մեր երկրորդ նոթին առա-
կան — և կը հրաւիրէ մեզ դեղձուկ
այլ շնորհալի քաղաքավարութեամբ։
Տանտէրը, գիւղին յոթերէն, կու-
գայ կը նստի մեր մօտ ծաղկապատիկ
տարեկին ու աղջիկ հեռացած են
արդէն Սոփրական ուղեւորները կը
փոխանակեն տանտէրին հետ, որ
գոհ ու գուարժ կ'երեւայ զմեզ հիւ-
րեկանած ըլլալուն և կը սկսի խո-
սակցութիւնը։

Երեւոյ՞ք որ ներքին կը պատ-
ճառենք ձեր...
Բարով եկաք, հազար բարով, է-
ֆենդի ջան, մեր տուն ձերն է. սանկ
հանգիստ արեւը։ Աղջիկ, գլխուս բարձր
բեր...
Տան աղջիկը, միշտ քողարկուած,
կը չալէ կը բերէ չորս հինգ բարձ և
սպիտակ այծենի մը։
— Կթա՞նք կաթ ունի՞ք, աղա ջան։
— Աղջիկ, աչք ինձի. էֆենդիներուն
կաթ բեր։

կողմէն, և աւելի հեռուն կողմերու և
ոչխարներու բառաչիւնն ու մայրերը —
թաղականները ձայն չէին հաներ բարե-
րախառնութեան տոնական երեւոյթ մը
կ'ընծայէին այն պարզուկ ընդունե-
լութեան։ Ճանաչելին ու աղիւղ թիգ
առ թիգ կը մօտենային մեր խմա-
կին, բարտեղներուն տակ, երբ վերջա-
պէս տանտէրինը նշանակալի հրամանով
եկան նստեցան մեր մօտ, զորինսի,
չեղ անկէն մը կաղնիով մեր տնու-
մութեան ծառայութիւններուն հետ... ա-
ռանք սակայն խոյս տալու մեր ամե-
րի ընկերով ուղղահայեաց անհարկե-
րէն, որոնք ծախկեղու տաքեման կը
նեղէին կարծեմ աղիւղի զգայնիկ ա-
մբխանութիւնը։ Վերջապէս խոսա-
կցութիւնը սկսաւ մեր և անոնց մէջ,
նախ հարակիցութեան բառով, յետոյ ամ-
բող շահագրգիռութեան, որոնք
հազիւ կը յաղորդէին այսո՞ւ կամ այն մը
խել տանտէրինը և մանաւանդ աղ-
ջիկն չընտելէին, այնպիսի աղա՛հ էին
սանքը։ Գործը... ճառի փոխուեցաւ,
երկարապատեմ և գուարժ օճով ճառ
մը զոր մեր ամուսին սկսաւ, ու այս
անգամ կրցաւ մէկ երկու ժողով նը-
մարի աղիւղին շրջանները վրայ, խո-
սակցութեան փոխանակութեան հա-
պաղայ ասպարեղին խորտակման հա-
ղէպ, անմիջապէս կը հարցնէ չո՞ւ չի-
նակալին։

— Դուք հոս երկու ոտով թաղական
չունի՞ք, աղա...
— Միքէլ Ջորի (*), էֆենդի ջան, մենք
հոս չորս ոտով թաղական միայն կը
պահենք, ձեր թաղակ երկու ոտով ալ
կայ։
Ինչո՞ք չմնայ մարդուն... հասկըց-
ուեցաւ որ այս փոխաբերութիւնը
չառք էր, և իր չորս ոտով թաղա-
կաններով զմեզ անպատեւ միայն
ուր ոչխարութիւնը թաղականութեան
մէջ կրնա՞նք անհոգութեան հետ, ահա
կենցաղի և Ազարակի, վրայ մշտապէս,
որ տուած է մեզ կրկին... առաջինկայ
նոթին փորձութիւնը։

Ինչո՞ք ինչ առաւ մը, կէտ օրէն
մէկ ժամ առաջ հասած ենք հոս Ամա-
նուտի տաքակ արեւը դուրս թա-
փած է անհոգ կենդանի էակ տունե-
րէն և գոմերէն, յոյժ զգուշ փո-
ւոյ ու քրտնիք մէջ կ'ընենք կը
մնաք զոյգ մը բարտեղներու տակ,
գայլերին մը վրայ, զոր կը փութ հոս
մերձակայ տան տանակները ի պատիւ
հիւրերուն։ Թէ կը բերէ տան աղ-
ջիկը — մեր երկրորդ նոթին առա-
կան — և կը հրաւիրէ մեզ դեղձուկ
այլ շնորհալի քաղաքավարութեամբ։
Տանտէրը, գիւղին յոթերէն, կու-
գայ կը նստի մեր մօտ ծաղկապատիկ
տարեկին ու աղջիկ հեռացած են
արդէն Սոփրական ուղեւորները կը
փոխանակեն տանտէրին հետ, որ
գոհ ու գուարժ կ'երեւայ զմեզ հիւ-
րեկանած ըլլալուն և կը սկսի խո-
սակցութիւնը։

Երեւոյ՞ք որ ներքին կը պատ-
ճառենք ձեր...
Բարով եկաք, հազար բարով, է-
ֆենդի ջան, մեր տուն ձերն է. սանկ
հանգիստ արեւը։ Աղջիկ, գլխուս բարձր
բեր...
Տան աղջիկը, միշտ քողարկուած,
կը չալէ կը բերէ չորս հինգ բարձ և
սպիտակ այծենի մը։
— Կթա՞նք կաթ ունի՞ք, աղա ջան։
— Աղջիկ, աչք ինձի. էֆենդիներուն
կաթ բեր։

— Թո՛ղք... աղաղակեց ամուսին յա-
պաղայ ասպարեղին...
— Հա՛, Մարմին լաճուկն է. ա՛խ, Մի-
քէլ Ջորի, իմ պաղաւթիկ դուրսիկ...
— Բայց, օրի... դուք անհոգ, տե-
կին, ամուս...
— Իմ ալ թողնորդի է, էֆենդի ջան,
էկի՛ աչքի, լաճուկ... Աստուած պահէ
պահպանէ։
Առանց փոյթ ընելու մեր ամուսին
ընկերով գէթին հանելի ծամածու-
թեանց, երբ արդէն օրը տարածա-
մած էր և մեր մեկնելու ժամը մօտե-
ցած, հետամուտ եղանք համառօտի-
լսել այս օրհնայ ընտանիքին ցեղա-
գրութիւնը։ Դառնաւ երկու հո-
գին կը բաղկանար ընտանիքը՝ երկու
տան մէջ գրեթէ հաւասար թուով,
հաւեր ու հաններ, մեծ ու փոքր,
հայրեր, մայրեր, զաւակներ, թո՛ւ-
ներ, թո՛ւնուորդներ և մէկ ալ թո՛ւ-
նուս թո՛ւ, այն սիրուն պղծուկը, ի-
րօք թո՛ւնուորդին մեր ասպարեղին
տան ու տիկոյն իր կարգին հայր ու-
նէր, ապաւին ուժեղ և գործն,
զոր կրցաւ տեսնել մեր բաժանման
միջիցին իսկ այն... օրերու, զոր մեր
քառանասանկ ու յոյժ լիարժեքած էր
կին աճել, հարսն էր չո՞ւ չի նշանակին
և ունէր ամուսնացեալ աղջիկ մը, աղ-
ջիկ մայրը, հազիւ տասը չինգ տա-
լեկան։

Կէս օրէն երեք ժամ յետոյ կը
մեկնէին Ազարակին ընտանիքին զը-
րեթէ խոր արու. անդամները յա-
ղարկ կու գնէին մեզ հետ երկու ար-
տաշափ տեղ, և քաղաք կը ժամա-
նէին արեւմտեւոր, օրուան անակն-
կալներուն վրայ օրօտելով ու խօսակ-
ցելով, առանց դարձելու ձիւղղել մեր
ամուսին ընկերով ծամածու. գէթին
վրայ, որ գոնէ տանաւորը տարի ու չ-
երեքած որ Ազարակի նախագահական
ընտանիքին բարտեղներուն տակ։

ԱՅՏ

ՄԱՏԵՆԱՍՍԱԿԱՆ

Այնքանց երեքսան, Պատմութիւն 75-
ամյա գոյութեան Ներսիսեան Հայոց հո-
գեւոր իւրացի ու թիֆլիզ (1824-1899)
հասար. Ա. Սպար. Մատենադարանի,
Թիֆլիզ։

Մեծ քաղաք 1830 յուլի 20ին
Թիֆլիզ մանկավարժական ակադեմի-
ային։ Մեծ ու անսովորականութիւն
զմեծ մասնաւոր ալ կը փառնէին ի մէջ
բոլոր ուրիշ հաստատութեանց, ժամանա-
կապէս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
նաւոր կ'որդորէ արդէն կաթողիկոսական
Թովմանէն Կաթողիկոս, որ դեռ չոճ-
ուած Թիֆլիզ գաղութի միջոցներ ձեռ-
կառնէր գրաւոր։ Ներսիսեան գործունէ
կաթողիկոս կը փառնէին շահ Ներսիսեան
գործունէ տաղարարը։ Տ. Նիքիմ զա-
ռասով Կաթողիկոսը Հայոցականական
Աթոռէն կ'ընէ, և կ'աթոռականութեան թիկ-
ն

